

En lærerguide til dig, der underviser i projektarbejde

Brug museet i projektarbejdet

Museum Østjylland vil gerne inspirere og vejlede elever på 7. – 9. klassetrin i deres projektarbejde. Vi kan tilbyde vejledning og inspiration på en række felter til de elever, der vælger at tage afsæt i et oldtids-relateret emne i deres projektarbejde.

Museet kan tilbyde eleven

- sparring i forhold til problemstilling
- vejledning/inspiration til litteratursøgning og dataindsamling
- adgang til kildemateriale i form af museumsgenstande
- hjemmesiden www.møde-med-oldtiden.dk med film og viden om oldtiden
- møde med forskellige fagfolk: arkæolog, museumsformidler eller konservator.
- vejledning/inspiration i valg af fremlæggelsesform

I forhold til 9. klasses projektopgave

- kan eleven vælge at inddrage faget historie. (Jf. Undervisningsministeriets bekendtgørelse om projektopgaven i folkeskolens 9. klasse). Her kan perioden oldtiden tages ind som en del af projektopgaven (jf. §2 stk. 2 se nedenfor) og den online dialog med arkæologen kan danne grundlag for en del af vejledningen rettet mod og differentieret i forhold til enkelte elev (jf. §3 + §3 stk. 2 se nedenfor) § 1. På 9. klassetrin udarbejder eleverne enkeltvis eller gruppevis som en del af undervisningen en obligatorisk projektopgave. Projektopgaven er en tværfaglig opgave, der tager afsæt i fagenes mål. § 2. stk. 2. **Inden for det overordnede emne vælger eleven et delemne, der giver mulighed for at inddrage viden, metoder og arbejdsformer fra flere fag. Delemnet skal indeholde en formuleret problemstilling, som godkendes af klassens eller klassetrinnets lærere.** § 3. Klassens eller klassetrinnets lærere og **eventuelt andre lærere skal vejlede eleverne** under hele processen. §3 stk. 2. Lærerne skal **differentiere vejledningen**.

Brugbare links om projektarbejde

<http://www.emu.dk/modul/projektarbejde-trin-trin>

<http://www.uvm.dk/Uddannelser/Folkeskolen/Fakta-om-folkeskolen/Projektopgaver>

Nedenfor får du en lærerguide til arbejdet med projektopgaver i udskoling.

Guiden er udarbejdet af lærer Henrik Bakmann fra Randers Realskole.

Henrik har mange års erfaring med udskolingens projektarbejde.

Begrebsafklaring
Hvad er en projektopgave egentlig?

Knud Illeris m.fl. har i "Grundbog i projektarbejde" skrevet følgende: "Et pædagogisk arbejds-mønster, hvor elever – i samarbejde med lærere og evt. andre – udforsker og behandler et problem i nær relation til den samfundsmæssige virkelighed, det forekommer i. Dette indebærer, at problemet angribes fra en række forskellige synsvinkler på tværs af traditionelle faggrænser, og at valget af teorier, metoder og redskaber styres ud fra det valgte problem. Arbejdet skal munde ud i et færdigt produkt. "

Når der arbejdes med projektopgave i skolen, ligger der altså et ønske om, at eleverne ud fra en relevant problemstilling skal kunne lægge en strategi for besvarelse, indsamle og bearbejde data samt opstille mulige løsningsforslag til problemet gennem en udforskende læreproces.

I punktform kan projektopgaven illustreres således:

1. Emnevalg og problemformulering
2. Planlægning
3. Gennemførelse
4. Fremlæggelse/evaluering

Tidsforbrug

Der diskuteres tit meget om, hvor meget tid, der skal bruges på projektforløbet i alt – dvs. fra det overordnede emne er fundet/valgt til selve evalueringen. Hertil kan der være mange svar, og det må selvfølgelig være op til den enkelte at vurdere, hvad man synes er fornuftigt/ rimeligt.

Synopse eller ej

Det er også lidt forskelligt fra skole til skole, hvad man ønsker, der skal afleveres, når selve projektet er slut. Flere og flere går dog over til, at man skal aflevere en synopse, der beskriver, hvad projektet handler om, og som skal fungere som elevens faste holdepunkt for arbejdet med projektet.

Produktet

Produktmæssigt kan eleven vælge at lave noget kreativt, som understøtter fremlæggelsen. Man kan derfor sige, at fremlæggelsen bliver det "kreative" produkt. Her bruges ofte PowerPoint eller Presi.

Fremlæggelsesform

Endvidere skal man drøfte, om fremlæggelsen skal foregå samlet i klassen – altså alle viser for alle, eller om man skal lave fremlæggelserne i opponentgrupper med de tilknyttede lærere.

Eksempel på tidsplan for projektforløbet i 9. klasse

1. uge:

Det overordnede emne findes/præsenteres. Der sættes fokus på de muligheder, emnet rummer. Eleverne skal nu finde ud af, hvor deres interesse ligger i forhold til det overordnede emne, og derefter vælge deres delemne. Her vil det være oplagt, at man får en snak om, hvordan der dannes en velfungerende gruppe, eller om man skal arbejde alene.

De tilknyttede lærere fordeler grupperne imellem sig – bl.a. ud fra hvilke delemner, der matcher hinanden og dermed giver mulighed for nogle kvalificerede opponentgrupper (hvis man vælger fremlæggelser i denne form).

2.-3. uge:

Eleverne indhenter data og materiale til det valgte delemne (problemstilling), således at de kan kvalificere sig til at lave en tilbudsgående problemformulering.

5. uge:

Problemformuleringen skrives og skal efterfølgende godkendes med underskrift af gruppens vejleder. Der afsættes god tid til, at eleverne kan finde yderligere med materialer og etablere kontakt til personer, der skal interviewes.

Man bør på dette stadie også have indført en logbog, som eleverne løbende skal bruge, således at vejlederen løbende kan følge med i elevernes arbejde med projektet og give relevante inputs.

9. uge:

Selve projektugen. Ifølge UVM's bekendtgørelse §5, stk. 2 skal "elevernes gives en uge med 5 sammenhængende skoledage til det afsluttende arbejde med indsamling af informationer, bearbejdning af emnet, færdiggørelse af deres produkt og forberedelse af fremlæggelsen af det samlede arbejde."

Udover kontakten via logbøgerne skal vejlederen afholde et midtvejsmøde med hver af sine grupper i løbet af ugen, for der igennem at sikre, at ingen grupper "kører af sporet".

10. uge:

Fremlæggelsen skal ske i umiddelbar forlængelse af elevernes færdiggørelse af deres arbejde, altså typisk i ugen efter projektugen. Der afsættes 15 min. til de elever, der har valgt at arbejde alene, 20 min. til hver topersonersgruppe og 25 til tre-personersgrupper. Hvis grupperne udelukkende fremlægger for og bliver bedømt af deres vejleder, kan afviklingen gå hurtigere og mere smidigt. Det betyder, at der ikke skal være to lærere til stede under fremlæggelsen i samme lokale, men der fremlægges samtidigt/parallelt i flere lokaler alt efter antal vejledere.

Det vil være optimalt med to til tre opponentgrupper, der bisidder ved fremlæggelsen og deltager aktivt med spørgsmål og i den afsluttende diskussion. Opponentgrupperne skal have et eksemplar af synopsen fra de gruppe, der fremlægger, så de har mulighed for at forberede sig.

12. uge:

Evaluerings. Umiddelbart efter, at en gruppe har fremlagt, gives der mundtlig respons fra vejlederen – ikke en karakter. Den følger senere, når alle elever/grupper har fremlagt deres opgaver. I forlængelse heraf skal der gives en skriftlig evaluering/udtalelse inkl. karakter til hver enkelt elev. Det er vigtigt, at evalueringen udarbejdes af vejlederen umiddelbart i forlængelse af fremlæggelsen, således at alle nuancer af elevernes arbejde kommer med.

Evaluerings

I en evaluering af et projektførløb skal der indgå en vurdering af projektførløbets delelementer. Eksempelvis planlægningen, arbejdsindsatsen/arbejdsprocessen, kvaliteten af det afleverede produkt og fremlæggelsen. Det betyder, at disse områder kommenteres og vurderes i en skriftlig udtalelse.

Bedømmelse af 7. - 8. årgang

Der vil selvfølgelig være forskel på, hvor direkte tilbagemeldingen kan gives i 7.-8. klasse sammenlignet med 9. klasse, hvor udtalelsen er et officielt dokument fra skolen. I 7.-8. klasse er det oplagt at være tydelig, således at eleverne kan drage nytte af den givne evaluering.

Eksempel på bedømmelseskriterier i 7. og 8. årgang:

Undervejs i forløbet udarbejder eleverne en logbog. Efter endt forløb laver eleverne selv en vurdering af udbyttet.

- Er målene for projektet opfyldt?
- Svarer det faglige indhold til forventningerne?
- Hvad er gået godt/skidt?
- Hvordan er samarbejdet i gruppen og med vejlederen forløbet? Hvorfor?
- Hvad har været problematisk i processen? Hvorfor?

Læreren laver en vurdering af de enkelte grupper/elevs forløb. Elevens og lærerens vurdering sammenstilles ved en afsluttende samtale.

Bedømmelse af 9. årgang

I 9. årgang skal bedømmelsen foregå i overensstemmelse med kriterierne fra UVM's bekendtgørelse om projektopgaven i 9. klasse.

